

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 31Dzo/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9624200132
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Prof. JUDr. Peter Potásch
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:9624200132.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Potáscha a členov senátu - sudcov Michala Novotného a Petra Macha, vo veci oznámenia zaujatosti sudkyne JUDr. Petry Príbelskej, PhD. zo dňa 2. decembra 2024 pre jej pomer k veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 41Do/1/2024 [konanie o sťažnosti sudcu Y.. T. S. proti rozhodnutiu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 32D/9/2024 zo dňa 14. októbra 2024 o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu (navrhovateľ: predsedníčka Súdnej rady Slovenskej republiky)], na neverejnom zasadnutí senátu konanom dňa 20. decembra 2024 takto

rozhodol:

Podľa § 31 ods. 1 a § 32 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 4 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) sudkyňa Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. Petra Príbelská, PhD. je vylúčená z vykonávania úkonov vo veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej pod sp. zn. 41Do/1/2024.

odôvodnenie:

1. Dňa 18. decembra 2024 sudkyňa Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „súd“ alebo „najvyšší správny súd“) - ako členka senátu 41D podľa rozvrhu práce najvyššieho správneho súdu na rok 2024 (v znení účinnom do 30. novembra 2024) - JUDr. Petra Príbelská, PhD. (ďalej aj ako „sudkyňa“), doručila k veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 41Do/1/2024 podanie zo dňa 2. decembra 2024 označené ako „Vylúčenie pre zaujatosť“. Uviedla v ňom, že v minulosti ako členka Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej aj ako „súdna rada“) hlasovala za uznesenie č. 41/2023 zo dňa 14.02.2023, z ktorého vyplýva, že Y.. T. S. (sudca W. U. P. X.) - ďalej aj ako „disciplinárne obvinený“ - nebol spôsobilý hodnoverným spôsobom preukázať staťnosť pôvodu [svojho] majetku. Doplnila, že okrem samotného hlasovania, v rámci rozpravy k príslušnému bodu rokovania súdnej rady kládla disciplinárne obvinenému aj otázky.

2. Ďalej v oznámení uviedla, že predmetné uznesenie „sa stalo podkladom a dôvodom na podanie návrhu predsedu súdnej rady na disciplinárne konanie proti disciplinárne obvinenému“, o ktorom tunajší súd rozhodol dňa 2. októbra 2024 (sp. zn. 32D/3/2023). Disciplinárne obvinený bol na súvisiacom skutkovom základe uznaný za vinného zo závažného disciplinárneho previnenia nezlučiteľného s funkciou sudcu podľa § 116 ods. 3 písm. c) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o sudcoch“), za čo mu bolo uložené disciplinárne opatrenie: odvolanie z funkcie sudcu. Rozhodnutie vo veci nie je právoplatné.

3. Predsedníčka súdnej rady - vychádzajúc aj z rozhodnutia najvyššieho správneho súdu sp. zn. 32D/3/2023 a v spojení s ustanovením § 22 ods. 1 zákona o sudcoch - doručila dňa 09. októbra 2024 súdu návrh na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu disciplinárne obvinenému. O tomto návrhu rozhodol senát tunajšieho súdu dňa 14. októbra 2024 rozhodnutím sp. zn. 32D/9/2024, a to tak, že mu výkon funkcie sudcu dočasne pozastavil.

4. Predmetom konania sp. zn. 41Do/1/2024 - v rámci ktorého sudkyňa oznámila možné dôvody jej vylúčenia - je pritom sťažnosť disciplinárne obvineného proti rozhodnutiu najvyššieho správneho súdu, ktorým mu bol dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu (sp. zn. 32D/9/2024 zo dňa 14. októbra 2024 - k tomu pozri bod 3 vyššie).

5. Vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených skutočností, sudkyňa poukázala na to, že by mala konať a rozhodovať o sťažnosti disciplinárne obvineného proti rozhodnutiu súdu o dočasnom pozastavení jeho výkonu funkcie sudcu, keď z podaného oznámenia zároveň vyplýva, že právnym základom pre toto konanie (a nadväzujúce rozhodnutia) bol disciplinárny návrh koncipovaný práve na základe uznesenia súdnej rady, na prijatí ktorého v minulosti participovala.

6. Oznámenie JUDr. Príbelskej, PhD. bolo náhodným spôsobom - technickými a programovými prostriedkami schválenými Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky - pridelené na rozhodnutie senátu 31D tunajšieho súdu, ktorý je príslušným na konanie o tomto oznámení podľa § 32 ods. 1 (veta druhá) Trestného poriadku („O vylúčení sudcu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu rozhodne iný senát tohto súdu, [...]“) v spojení s § 4 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) (ďalej aj ako „DSP“) a § 24 písm. A (veta druhá) Rozvrhu práce Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky na rok 2024 („[...] Námietať zaujatosti proti sudcovi odvolacieho disciplinárneho senátu, ako aj oznámenie možnej zaujatosti sudcom odvolacieho disciplinárneho senátu sa pridelujú náhodným výberom disciplinárnym senátom ako trojčlenným senátom zloženým zo sudcov. [...]).“).

7. Disciplinárne konanie vo veci sudcov procesne upravuje DSP s čiastočnou subsidiaritou Trestného poriadku (§ 4 DSP), pričom podľa predmetného ustanovenia sa na konania podľa DSP vzťahujú aj ustanovenia Trestného poriadku o vylúčení súdu a iných osôb, a to v prípade „ak tento zákon [rozumej DSP] neustanovuje inak a ak to povaha veci pripúšťa“. Ustanovenie § 4 DSP zároveň definuje aplikáciu ustanovení Trestného poriadku „primerane“. Vzhľadom na skutočnosť, že DSP neobsahuje osobitný katalóg dôvodov pre vylúčenie sudcu z konania, najvyšší správny súd oznámenie dôvodov vylúčenia sudkyne preskúmal primerane aplikujúc ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

8. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku je z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

9. Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že pre vylúčenie sudcu z pojednania a rozhodovania vo veci je rozhodné, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom (resp. iným osobám alebo dotknutým orgánom), pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností. Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu pojednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku. Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci pristupuje. Vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania vo veci je nutné spájať nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [vid. tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva najmä vo veci Delcourt v. Belgicko, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)] - k tomu porovnaj aj rozhodnutie najvyššieho správneho súdu - sp. zn. 32Dz/3/2022 zo dňa 7. februára 2022.

10. Ako to vyplýva z bodov 1 až 5 tohto uznesenia, sudkyňa dôvody svojho vylúčenia identifikovala v tom, že hlasovala za uznesenie súdnej rady, ktoré sa neskôr stalo základom pre podanie vlastného disciplinárneho návrhu proti Y.. S.. Nadväzujúce rozhodnutie disciplinárneho senátu tunajšieho súdu o tom, že sa Y.. S. dopustil závažného disciplinárneho previnenia nezlučiteľného s výkonom funkcie sudcu (za čo mu bolo uložené disciplinárne opatrenie - odvolanie z funkcie sudcu) sa teda preukázateľne viaže k veci, na ktorej už sudkyňa v minulosti participovala - dokonca hlasovaním prejavila svoj názor, a to minimálne v tom zmysle, že disciplinárne obvinený hodnoverným spôsobom nepreukázal statočnosť [svojho] majetku.

11. Účasť sudcu na úkonoch, ktoré viedli k podaniu disciplinárneho návrhu pritom už senáty tunajšieho súdu v minulosti právne posudzovali a vyhodnotili ho ako dôvod právne relevantný na to, aby bol takýto sudca z vykonávania úkonov v predmetnej disciplinárnej veci vylúčený - k tomu pozri napr. rozhodnutia najvyššieho správneho súdu vo veciach sp. zn. 32Dz/3/2022 zo dňa 7. februára 2022 „(7) Z oznámenia sudcu [...] vyplýva, že jeho pomer k disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde pod sp. zn. 31D/22/2021 má charakter kvalifikovaného vzťahu, keďže sudca [...] predmet disciplinárneho konania v skutkovej a právnej rovine nielen pozná, ale ho aj posudzoval a vyjadril k nemu svoj postoj. Jeho postoj k veci bol následne reflektovaný jednak do znenia disciplinárneho návrhu (ako uvádza sudca [...]: „Disciplinárny návrh bol teda spracovaný na základe môjho odporúčania.“) a jednak zrejme do samotnej skutočnosti, že ministerka spravodlivosti predmetný disciplinárny návrh podala. Za daných okolností nie je možné (z objektívneho hľadiska) hovoriť o nestrannosti sudcu [...], keďže bol relevantným spôsobom účastný úkonov jedného z účastníkov disciplinárneho konania.“, príp. sp. zn. 33Dz/3/2022 zo dňa 7. februára 2022 - „(19) Vzhľadom k uvedenému Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku za primeranej aplikácie ustanovení DSP rozhodol tak, že vec prejednávajúci sudca Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky [...] je vylúčený z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/23/2021. Najvyšší správny súd dospel k tomuto záveru jednak na základe subjektívne tvrdeného pomeru k veci zo strany sudcu, ako aj z objektívnych skutočností, keď odporúčanie na podanie disciplinárneho návrhu z pozície nadriadeného v posudzovanej veci jednoznačne stavia sudcu do pozície, keď nespĺňa predpoklady nestrannosti sudcu.“.

12. Konajúci senát si je vedomý toho, že sudkyňa JUDr. Príbelská, PhD. bola v rámci jej skoršieho pôsobenia v súdnej rade účastná úkonu, ktorý viedol k podaniu disciplinárneho návrhu vo veci, nie návrhu na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu, avšak zároveň nezistil žiadny kvalifikovaný dôvod pre to, aby sa od vyššie uvedených skorších právnych názorov senátov tunajšieho súdu (k tomu pozri bod 11 vyššie) odklonil, keď tieto sú analogicky uplatniteľné aj na túto vec.

13. Je totiž zrejmé, že skutkový, resp. právny základ pre dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu Y.. S. sa zhoduje s disciplinárnym návrhom predsedu súdnej rady, ktorý vychádzal práve z uznesenia, za ktoré hlasovala aj sudkyňa JUDr. Príbelská, PhD. a na základe ktorého bolo následne vydané aj disciplinárne rozhodnutie vo veci (sp. zn. 32D/3/2023). Na strane druhej, z týchto okolností vychádza nadväzujúce rozhodnutie tunajšieho súdu o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu Y.. S., ktoré tento napadol sťažnosťou. JUDr. Príbelská, PhD. by pritom mala byť súčasťou súdneho telesa, ktoré bude rozhodovať o tejto sťažnosti disciplinárne obvineného.

14. Z vyššie uvedeného vyplýva, že sudkyňa JUDr. Príbelská, PhD. si už skôr - v mimosúdnej sfére - na vec vytvorila a fakticky aj vyjadrila určitý názor (hlasovaním za uznesenie), keď tento jej názor zároveň nie je abstraktný, resp. všeobecný, ale týka sa konkrétnej osoby, konkrétnych skutkových okolností a konkrétnej veci, ktorá nepochybne súvisí s predmetom konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 41Do/1/2024. Z týchto dôvodov potom senát konajúci o podanom oznámení sudkyne dospel k záveru, že u nej existuje kvalifikovaný pomer k veci, pre ktorý bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.